

FIRA DEL JOGUET, A VALÈNCIA

Del «kitsch» al disseny

Vora 10.000 joguets nous han estat presentats enguany en la XXVI edició de la Fira del Joguet que acaba de celebrar-se a València. Un saló, caracteritzat per l'eclecticitat, on conviuen el «kitsch», el joguet històric i el de nou disseny.

Antoni Robles

En aquesta ocasió, més de 600 expositors han acudit a FEJU. Se senten atrets i, és normal, per una de les poques fires que mou diners de veritat. Les xifres facilitades pels mateixos organitzadors indiquen que el sector factura a l'any vora 68.000 milions, 15.000 dels quals pertanyen a l'exportació. Això no obstant, l'estacionalitat de l'exportació i de les vendes continua pesant com una llosa sobre la indústria juguetera.

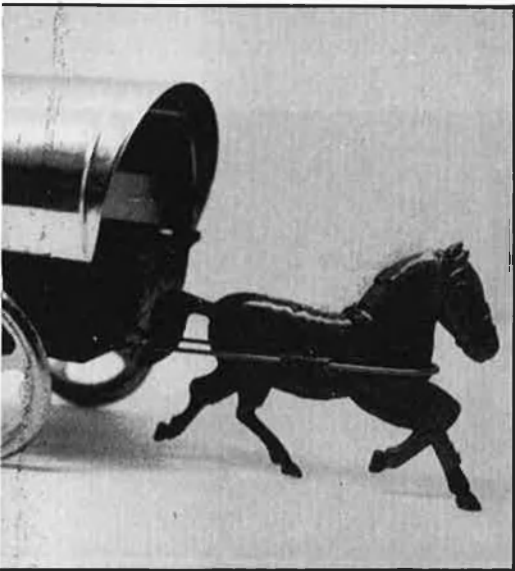
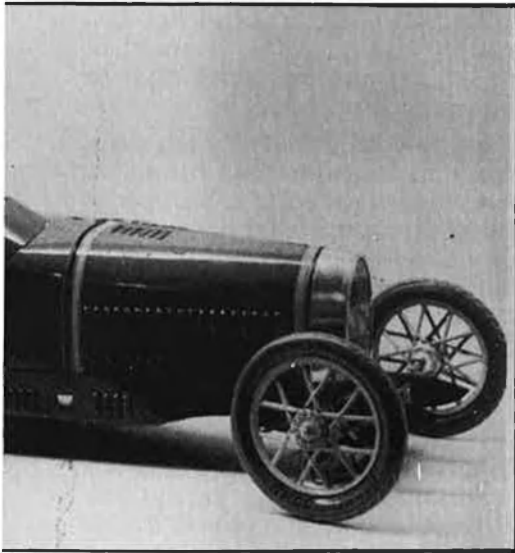
Aquest fenomen, motivat per l'hà-

bit i el costum de regalar els joguets només en una època de l'any, obliga a concentrar la compra-venda d'aquests productes en molt pocs dies. Això exigeix que el fabricant emmagatzeme la producció i que haja de finançar-la sense obtenir rendiment durant molts mesos. Alhora, com que és una campanya de vendes molt intensiva, l'industrial es veu impel·lit, si desitja adquirir una quota significativa de mercat, a realitzar campanyes de promoció i màrqueting en mitjans de comunicació cars i on els pagaments estan molt concentrats.

La conclusió és fàcilment deduïble:

hi ha un desequilibri que fa molt complicada la rendibilització del negoci, ja que al llarg de l'any s'estan suportant uns costos fixos amb un marge d'ingressos molt escàs. Aquest problema, en altres països, es soluciona tancant les fàbriques de joguets durant tres o quatre mesos.

Ací, i per intentar posar-hi una solució, els expositors de la FEJU han previst dur a cap la denominada «Setmana del xiquet». La idea consisteix a llançar una campanya de publicitat molt important coincidint amb la fi del curs escolar i destinada a convèncer els pares perquè realitzen una primera in-

Joguets per als turistes, rèpliques de joguets antics i els nous joguets de disseny, tots buscant noves estratègies de venda.

i randes. Al costat de les nines, quasi sempre amb gest adust i la montera a la mà dreta, la figura estilitzada d'uns quants toreros.

«L'empresa —segons ens explicava el gerent, **Antoni Pascual**— va nàixer fa 25 anys. Fa moltes temporades tingué molt mala ratxa, però ara puc assegurar que hem aconseguit remuntar-la i ampliar-la a més mercats. Venem principalment a les tendes de *souvenirs* de la Costa Brava, Màlaga, Benidorm i Palma de Mallorca. Les nines tenen també molta acceptació en països com Mèxic, Argentina i Itàlia. En total, aquest subsector deu moure al cap de l'any uns 500 milions de pessetes».

Artesania Govisa posa a les nines noms trets de les cançons de Quintero León i Quiroga: Alegria, Amapola, Lola, Linares, Presumida, Maria de la O, Estrellita... Pensen per un moment en una turista alemanya agitant la seua Maria de la O davant les envejoses veïnes, després d'haver passat quinze dies torrant-se en Platja d'Aro.

I del souvenir al joguet històric, tasca a la qual es dedica darrerament la firma Payá. Aquesta indústria, nascuda el 1906 fou durant 78 anys propietat de la família Payá. El 1984 l'empresa es declarà en bancarrota i fou comprada per seixanta-cinc treballadors, que s'han constituït en cooperativa. Aprofitant els motles de vells joguets, alguns d'ells oblidats i, la majoria, desconeguts del tot, els treballadors de Payá han decidit tornar a produir-los.

Les sèries són limitades i mai no superen les 5.000 peces. Totes porten certificat de garantia, número de sèrie, any de creació, data del nou tiratge i lloc de fabricació. Els motles amb què estan fets seran precintats de nou d'ací a cinquanta anys. Els joguets són realitzats en llautó pintat sobre xapa de litografia i estan destinats a convertir-se en objecte de culte per als col·leccionistes. Entre les peces de la firma Payá hi ha joguets com la tartana amb cavall, fabricat per primera volta el 1910 o l'auto Bugatti de 1930, considerat com el millor joguet que s'ha fabricat en el món. Comparteix aquesta glòria amb la màquina cocodril de Merkelin —un joguet alemany.

Entre les novetats presentades enguany per Payá, que dosifica l'eixida al mercat quasi amb compta-gotes, hi ha un cotxe Charlot ideat el 1934, una

limousine de 1923, un avió junker de 1927 i una moto de competició fabricada per primera volta el 1930.

Davant les nines-souvenir i en contraposició, la casa Famosa, l'empresa reina de les indústries de la nina d'Onil, ha tret dues novetats importants: Una Nancy que balla segons el ritme que sent i un «bay aupa». És tracta d'un nin bebè, de moviments molt graciosos que s'alça ell sol del bressol o de qualsevol altre lloc on estiga gitat.

Si hi havia cap estand a la fira sempre ple era sens dubte el de l'empresa Star Toys. Firma catalana nascuda el 1984, el director de la qual, **Tomàs Fanjul** va tenir la felix idea de caricaturitzar les figures dels polítics. Els humoristes Gallego i Rey hi van posar tot l'enginy i, en aquest moment, el negoci s'ha convertit en una mina d'or. Star Toys porta venudes 400.000 unitats. La unitat costa en el mercat 200 pessetes; per tant, si els comptes no ens fallen, el negoci, tan sols en dos anys, ha rendit 80 milions de pessetes. **Fanjul** resumeix l'èxit de l'empresa en poques paraules: «Es tracta d'un producte nou, diferent i d'actualitat permanent durant tot l'any. Són, a més, caricatures positives. Així, Pujol és un pagès, Serra és Napoleó, Hernández Mancha un mecànic que ve arreglar el partit, Maragall un home olímpic, Txiqui Benegas un *tixtulari* i Juan Barranco un gat madrileny.

Sobreixint per l'espai ocupat, 1.200 metres quadrats, hi ha la firma líder del sector del joguet: Feber. Més de 4.500 milions de fabricació en l'exercici de 1986. Com a novetats en FEJU, Feber presenta un cotxe suzuki amb un nou sistema de tracció, dos motors i una bateria de sis vats capaç de dotar l'automòbil d'una velocitat constant de 8 km/h. També eren novetats la reproducció de dues motos, l'Honda guanyadora del París-Dakar d'enguany i una Yamaha. El preu oscil·la entre les 20.000 i les 22.000 pessetes.

A l'interior de l'estand, Feber mostra ja al públic els plànols del que serà el primer centre de disseny adscrit a una empresa i que serà finançat majoritàriament per aquesta firma. El cost inicial ronda els 250 milions. Segons va declarar a **EL TEMPS Manuel Rodríguez**: «L'inici de les obres del centre, que es denominarà Técnica y diseño, SA, tindrà lloc dins d'aquest primer semestre. Al costat del departament de creació del complex, se n'instal·larà un altre de matriceria i, dependent d'aquest, una estació de fabricació. El 50 per cent de les màquines injectores d'aquesta estació tindran un funcionament robotitzat». □

versió en regals. Per engegar aquesta «setmana», la fira de València ha destinat, de moment, 30 milions de pessetes, als quals se sumaran les quantitats desemborsades per distints industrials a títol particular i la col·laboració que en la iniciativa mostren les grans cadenes comercials.

Deixant de banda els problemes del sector, les produccions que s'han vist en aquesta edició del FEJU satisfien tots els gustos. Allò més *kitsch*, quinta essència d'allò considerat com el *typical-spanish* estava representat per la firma «Artesania Govisa» de Santa Coloma de Gramanet. Veient l'estand, un no sabia si era al davant d'un altar d'Ocana, el decorat d'una pel·lícula d'Almodóvar, una fantasia de Nazario o un *chiringuito* de platja. No era fàcil passar sense sobresaltar-se davant un estand en el qual, col·locades sense ordre ni concert, a les prestatgeries, hi havia més de 100 models distints de nines vestides amb bata de cua, pinteta, mantellina i ventall. Un deliri de *nylon*